

Človek a voda

envi.stromzivota.sk

ENVI-MOBILE: Integration of mobile learning into environmental education fostering local communities' development

2014-1-SK01-KA200-000481
ERASMUS+ Programme

Projekt je kofinancovaný Európskou Úniou,
z programu Erasmus+.

SK

EVOKÁCIA

Cieľ aktivity: Vyvolanie predstavy o typických vlastnostiach vody prostredníctvom známych frazeologizmov.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Vyzvite žiakov, aby povedali niekoľko prísloví alebo porekadiel, v ktorých sa objavuje slovo voda. Požiadajte ich potom, aby sa pokúsili opísať situácie, v ktorých sa dané frazeologizmy môžu vhodne využiť.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Poznáte nejaké slovenské príslovia alebo porekadlá, v ktorých sa objavuje slovo voda? Pokúste sa opísať situácie, v ktorých sa dané frazeologizmy môžu vhodne využiť.

Cieľ aktivity: Zamyslenie sa nad významom literárno-umeleckých obrazov a hodnôt v slovenskej literatúre.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Vyberte si spomedzi žiakov 2 zdatných čitateľov a vyzvite ich, aby postupne prečítali básne zo Stromáckej čítanky nahlas (URL adresu Stromáckej čítanky nájdete v Poznámkach). Pre túto aktivitu odporúčame nasledovné básne:

Milan Rúfus: Vyschnuté studničky

Ján Kostra: Chvála vody

Texty básní žiaci počas prednesu čítajú potichu. Poskytnite žiakom čas na doznenie každej z básní (aspoň 10 sekúnd na každú báseň). Potom so žiakmi diskutujte, ako vnímali jednotlivé básne a ako im porozumeli (viď otázky nižšie).

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Zamyslite sa:

1. Ktorá z básní vás najviac zaujala?
2. Ktoej z básní ste porozumeli hneď?
3. Rozumeli ste všetkým slovám a slovným spojeniam? Ak nie, ktorým?

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Venujte pozornosť aj básni od Jozefa Urbana: Voda, čo nás drží nad vodou. Nechajte žiakov čítať túto báseň, či ju spoznajú. Potom zadajte prácu vo dvojiciach, aby žiaci odpovedali na nižšie uvedené otázky.

UVEDOMENIE

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Prečítajte si báseň od Jozefa Urbana. Je vám povedomá? Poznáte ju?

Vypočujte si pieseň skupiny Elán Voda, čo ma drží nad vodou.

(po pesničke) Teraz sa vo dvojiciach zamyslíte:

1. Čo je témou básní M. Rúfusa, J. Kostru a J. Urbana?
2. Akým spôsobom nás básnik M. Rúfus varoval pred nezodpovedným zaobchádzaním s vodou a vodnými zdrojmi?
3. Ktoré vlastnosti vody vyjadril básnik J. Kostra vo svojej básni?
4. Prečo sa motív vody objavuje v piesni o láske? Ako navzájom súvisia voda a láska?

KROK 3.

Stručný popis aktivity:

Nechajte žiakov prezentovať svoje názory.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Svoje názory teraz jeden z dvojice odprezentuje. Ostatní doplnia, ak prišli na niečo iné.

KROK 4.

Stručný popis aktivity:

Vypočujte si na koniec hodiny pieseň skupiny Hradišťan Modlitba za vodu (text J. Skácel).

Poskytnite žiakom text piesne z Prílohy 1. Uistite sa, že žiaci porozumeli všetkým slovám v texte, v prípade potreby text pomôžte žiakom preložiť do slovenčiny.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Vypočujte si ešte jednu pieseň. Jej text nájdete v Prílohe 1.

(po chvíli) Porozumeli ste slovám piesne? Potrebujete ich preložiť do slovenčiny?

O čom je daná pieseň?

Poznáte ešte iné piesne alebo básne o vode?

Prečo sa spisovatelia venujú vode ako téme svojich literárnych diel?

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): Notebook s pripojením na internet, reproduktor na prehratie hudby s pripojením na notebook (ak máte dostatočne kvalitné reproduktory na notebooku, tak nie je potrebný ďalší externý reproduktor), piesne z KROKU 2 a KROKU 4, Príloha 1 s textom piesne pre dvojice, Stromácka čítanka s textami básní (príp. kópie básní pre každú dvojicu).

Čas (max. 40 min.): 25 minút

Poznámky: Texty básní môžete počas KROKU 1 premietiť pre všetkých. Stromácku čítanku pre tieto aktivity nájdete na stránkach Stromu života, link:

<http://sombio.stromzivota.sk/vzdelavacie-programy/rozsireny-vzdelavaci-standard-bioprofilu/krajina-pokladov/stromacka-citanka/>.

Piesne použité v aktivitách:

Elán, Voda, čo ma drží nad vodou: <https://www.youtube.com/watch?v=pN1niSFqfQ4>

Hradišťan, Modlitba za vodu: <https://www.youtube.com/watch?v=T0eqMIOBR-0>

UVEDOMENIE

REFLEXIA

Ciel' aktivity: Uvedomiť si význam spomínania vody v literárnych dielach. Uvedomiť si a precítiť pomocou čítania lyrických básní hodnotu vody v ľudskom živote.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Vyzvite žiakov, aby sa zamysleli, v ktorých častiach básní (a či vôbec) a piesní sa venujú autori problému s vodou.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Dnes sme sa bližšie oboznámili so 4 textami básní/piesní o vode. Zamyslite sa, v ktorých častiach básní a piesní sa venujú autori problému s vodou. Kto nájde nejakú časť o probléme s vodou, prihlási sa a prečíta ju.

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Vyzvite žiakov, aby si predstavili nedostatok vody v živote ich rodín. Opýtajte sa ich na dôsledky dlhodobejšie obmedzeného prístupu k pitnej vode.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Predstavte si nedostatok vody v živote vašich rodín. Aké sú podľa vás dôsledky dlhodobejšie obmedzeného prístupu k pitnej vode?

KROK 3.

Stručný popis aktivity:

Vyzvite žiakov, aby sa doma pokúsili o napísanie poviedky (napr. rozprávky) s výrazným motívom vody (napr. Voda ako rozprávková postava). Žiaci môžu ako inšpiráciu využiť aj ďalšie rozprávkové motívy z textu piesne.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Za domácu úlohu sa pokúsite napísať poviedku (alebo rozprávku) s výrazným motívom vody (napr. voda ako rozprávková postava). Môžete ako inšpiráciu využiť aj ďalšie rozprávkové motívy z textu piesne.

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): Texty básní/piesní z predošlých aktivít, pero a papier.

Čas (max. 40 min.): 10 minút

Príloha 1 - JAN SKÁCEL – MODLITBA ZA VODU

Ubývá míst kam chodívala pro vodu
starodávná milá
kde laně tišily žízeň kde žila rosnička
a poutníci skláněli se nad hladinou
aby se napili z dlaní

Voda si na to vzpomíná
voda je krásná
voda má
voda má rozpuštěné vlasy
chraňte tu vodu
nedejte aby osleplo prastaré zrcadlo hvězd

A přiveďte k té vodě koníčka
přiveďte koně vraného jak tma
voda je smutná
voda má
voda má rozčuchané vlasy
a kdo se na samé dno potopí
kdo potopí se k hvězdám pro prstýnek

Voda je zarmoucená vdova
voda má
voda má popelem posypané vlasy
voda si na nás stýská

POZNÁMKY

POZNÁMKY